

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Materiál s názvem „Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 – 2020“ předkládá vládě ke schválení místopředseda vlády pro vědu, výzkum a inovace a předseda Rady pro výzkum, vývoj a inovace. Materiál obsahuje v části III. Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2016 – 2020 (dále jen „NP VaVal 2016“).

Aktualizace Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009 až 2015 s výhledem do roku 2020 (dále jen „Aktualizace NP VaVal 2013“) byla schválena usnesením vlády ze dne 24. dubna 2013 č. 294. Tímto usnesením bylo také uloženo předložit aktualizovanou Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací vládě do 31. prosince 2015. NP VaVal 2016 je předkládána v souladu se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů.

Současná politika výzkumu, vývoje a inovací čelí novým výzvám souvisejícím s dynamickými změnami tradičních způsobů tvorby přidané hodnoty, demografickým vývojem, změnou klimatu i společenskými změnami. NP VaVal 2016 tak reaguje na aktuální potřeby a vývojové trendy na národní, evropské i celosvětové úrovni. Zároveň zohledňuje zkušenosti z realizace Aktualizace NP VaVal 2013.

Závěry vyplývající z vyhodnocení cílů a opatření Aktualizace NP VaVal 2013 jsou součástí NP VaVal 2016. Vlastní vyhodnocení plnění cílů a opatření Aktualizace NP VaVal 2013, jako podkladový materiál pro tvorbu NP VaVal 2016, bylo provedeno na základě analýzy zpracované Technologickým centrem Akademie věd České republiky. Hlavní závěry z vyhodnocení cílů a opatření Aktualizace NP VaVal 2013 ukázaly:

- Fragmentaci a nízkou strategickou orientaci systému řízení a financování výzkumu, vývoje a inovací, s chybějícími nebo nedostatečně funkčními koordinačními mechanismy, omezujícími efektivní spolupráci mezi jednotlivými prvky systému.
- Celkové posílení veřejného výzkumu (infrastruktur a kapacit pro výzkum, počtu i kvality publikačních výsledků), avšak současně jeho uzavřenost (mezinárodně i pro spolupráci s podniky).
- Slabou úroveň produkce aplikovaných výsledků výzkumu, transferu znalostí z veřejného výzkumu do aplikací a spolupráce výzkumných organizací a podniků.
- Rostoucí investice podniků do výzkumu a inovačních aktivit podniků, které jsou však dominantně taženy nadnárodními společnostmi, přičemž segment výzkumně a technologicky orientovaných malých a středních podniků je poměrně nerozvinutý.

NP VaVal 2016 se výrazně zaměřuje na podporu aplikovaného výzkumu pro potřeby ekonomiky a na rozvoj aplikovaného výzkumu pro realizaci úkolů a potřeb centrální státní správy (včetně společenských potřeb). Cílem je orientovat aplikovaný výzkum v České republice na odvětvové (sektorové) potřeby pro podporu konkurenceschopnosti České

republiky. Základní podmínkou je definovat alespoň rámcově výzkumné potřeby daného odvětví národního hospodářství. NP VaVal 2016 nově zavádí kontinuální proces zjišťování a vyhodnocování věcných potřeb firem a dalších uživatelů v oblasti aplikovaného výzkumu. Takto široce prodiskutované věcné potřeby budou průběžně zapracovávány do programů podpory v oblasti aplikovaného výzkumu, a budou tak odpovídat poptávce ze strany soukromého sektoru a dalších uživatelů. Jedním z nástrojů efektivního řízení oblastí výzkumu, vývoje a inovací, a podpory aplikovaného výzkumu na národní a regionální úrovni by měla být Národní RIS3 strategie, jež má za cíl smysluplné sektorové zaměření finančních prostředků (evropských, národních a soukromých) na podporu aktivit směřujících ke konkrétním výstupům v podobě inovací.

NP VaVal 2016 tak definuje následující strategické cíle:

- Vytvořit stabilní, efektivní, strategicky řízený a finančně udržitelný systém výzkumu a inovací.
- Vytvořit stabilní kvalitní sektor výzkumných organizací připravených a otevřených pro spolupráci a sdílení znalostí.
- Vytvořit systém vzájemně spolupracujících podniků, výzkumných organizací, veřejné správy a dalších aktérů přinášející nové zdroje a znalosti pro inovace.
- Zvýšit inovační výkonnost podniků v České republice posílením výzkumných aktivit a zaváděním nových technologií a postupů směřujících k zefektivnění podnikových procesů.
- Strategicky zacílit podporu aplikovaného výzkumu na aktuální a potenciální budoucí potřeby podniků a společnosti.

Každý strategický cíl je dále členěn do specifických cílů, k nimž jsou definována opatření k jejich naplnění včetně stanovení termínů a odpovědných orgánů za jejich plnění.

Systém implementace, rozdělení rolí jednotlivých aktérů a zodpovědností za plnění opatření NP VaVal 2016 vychází z platné legislativy, definovaných kompetencí a vytvořených koordinačních struktur v oblasti VaVal na úrovni vlády České republiky. Opatření k podpoře a naplňování priorit aplikovaného výzkumu se budou úzce vázat na pravidelnou aktualizaci Implementačního plánu Národní RIS3 strategie a Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, a budou zohledněna při přípravě rozpočtu na oblast výzkumu, vývoje a inovací pro období 2017-2019.

Případné zvýšené nároky v souvislosti s realizací NP VaVal 2016 na státní rozpočet budou řešeny v rámci limitů výdajů podpory VaVal, které budou stanoveny vládou na příslušná období podle možností státního rozpočtu. Pro realizaci a finanční podporu opatření NP VaVal 2016 budou v maximální míře využívány finanční prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů (Dále jen „ESIF“) dostupných pro Českou republiku v období 2014 – 2020. Nároky na státní rozpočet České republiky budou vyžadovány v souladu s požadavkem na spolufinancování intervencí v rámci ESIF z národních veřejných zdrojů. Veřejné zdroje ze státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace budou zároveň využívány jako nástroje pro zajištění dalších finančních prostředků ze zahraničí, a to zejména z rámcového programu Horizont 2020.

Tématem NP VaVal 2016 je také zahrnutí hlediska rovnosti žen a mužů a podmínek pro sladování práce a rodinného života. Schválení NP VaVal 2016 bude mít pozitivní dopad na rovné postavení mužů a žen a na podnikatelské prostředí České republiky.

Materiál byl rozeslán do připomínkového řízení dne 27. listopadu 2015 s termínem zaslání připomínek do 11. prosince 2015. V mezirezortním připomínkovém řízení bylo uplatněno 115 zásadních připomínek a 58 doporučujících připomínek.

Výsledek připomínkového řízení je uveden v části IV. materiálu. V rámci vypořádání meziresortního připomínkového řízení nebyla dosažena shoda se Svazem průmyslu a dopravy České republiky a Technologickou agenturou České republiky.

Materiál je předkládán vládě s rozporem.